

2030'lu Yıllarda Türkiye Sempozyumu

Sonuç Bildirgesi

15 Nisan 2026 tarihinde İstanbul Kent Üniversitesi ve Beyaz Nokta Gelişim Vakfı koordinasyonuyla Üniversitemiz Kağıthane Kampüsünde gerçekleştirilen “2030’lu Yıllarda Türkiye” Sempozyumu, Türkiye’nin küresel, teknolojik ve toplumsal dönüşümler karşısındaki konumunu çok boyutlu bir perspektifle ele almış; yalnızca mevcut durumun betimlenmesiyle sınırlı kalmayıp, yapısal eğilimleri analiz eden ve geleceğe yönelik bir yönelim çerçevesi sunan kapsamlı bir tartışma zemini oluşturmuştur.

Açılış konuşmalarında Beyaz Nokta Gelişim Vakfı Başkanı Av. Ayhan Yıldız, İstanbul Kent Üniversitesi KENTUSAM Yönetim Kurulu Üyesi Doç. Dr. Doğan Şafak Polat ve İstanbul Kent Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Necmettin Atsü tarafından vurgulanan temel yaklaşım, Türkiye’nin karşı karşıya olduğu sorunların kısa vadeli ve yüzeysel müdahalelerle değil; akılcılık, etik değerler, kurumsal kapasite ve uzun vadeli vizyon temelinde ele alınması gerektiğidir. Bu çerçevede 2030’un bir takvim hedefi değil, küresel kırılmaların yoğunlaştığı kritik bir eşik olduğu anlayışı, sempozyumun bütününe yön veren ana kavramsal çerçeveyi oluşturmuştur.

1. Küresel Dönüşüm ve Türkiye’nin Konumlanması

Sempozyumun genel çerçevesi, dünyanın çok katmanlı bir geçiş döneminde olduğu tespitine dayanmaktadır. Bu bağlamda; Amiral Türker Ertürk’ün moderasyonuyla sürdürülen ilk panelde gazeteci Nur Batur, siyasi analist Mehmet Ali Güller ve Prof. Dr. Mithat Baydur derin ve kapsamlı analizlerde bulunmuştur. Küresel sistem analizine ilişkin çıkarımlar, dünyanın artan belirsizlik, çok kutupluluk ve yapısal kırılmalara döneminde girdiğini ortaya koymaktadır. Küreselleşmenin yarattığı karşılıklı bağımlılık ile yükselen mikro-milliyetçilik eğilimleri arasındaki gerilim, uluslararası sistemi daha öngörülemez hale getirmekte; klasik ittifak yapılarının işlevi dönüşmektedir. Bu bağlamda Türkiye’nin tek yönlü bir dış politika yerine çok yönlü, esnek ve dengeleyici bir strateji benimsemesi gerektiği vurgulanmıştır. Aynı zamanda bilgiye erişimin kolaylaşmasına karşın doğrulanabilirliğin zorlaşması, dezenformasyonun karar alma süreçleri üzerindeki etkisini artırmakta; bu durum, ülkelerin rekabet gücünü yalnızca ekonomik veya askeri kapasiteyle değil, bilgi üretme ve değerlendirme yetkinliğiyle ölçülen yeni bir düzleme taşımaktadır. Bu çerçevede sempozyumda öne çıkan temel kavramlardan biri, giderek belirleyici hale gelen “yetkin akıl üretme kapasitesi” olmuştur. Önerilen temel yaklaşım, barışı merkeze alan, çok yönlü dış politika izleyen, eğitim ve sağlıkta dijital dönüşümü hızlandıran ve entelektüel kapasiteyi güçlendiren bir Türkiye modelidir. Bu model, yalnızca ulusal çıkarları değil, bölgesel ve küresel istikrarı da gözetilen bir stratejik çerçeveyi sunmaktadır.

2. Teknolojik Dönüşüm

Teknolojik dönüşüm oturumu; Teknokratlar Derneği Başkanı Kamil Kazım Sarı moderatörlüğünde, Teknokratlar Derneği yapay zeka koordinatörü Selman Minga, enerji ve yeşil enerji uzmanı Yusuf Günay ve dijital dönüşüm uzmanı Ali Rıza Ersoy'un katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Yapılan analizlerde; dijitalleşmenin, yapay zekânın ve enerji dönüşümünün tüm sektörleri yeniden şekillendirdiği ortak bir bulgu olarak öne çıkmıştır. Enerji alanında, fosil yakıtlardan yenilenebilir kaynaklara geçişin hızlandığı; elektrifikasyonun ve enerji depolama teknolojilerinin stratejik önem kazandığı belirtilmiştir. Türkiye'nin güneş ve rüzgâr potansiyeli, ekonomik ve çevresel sürdürülebilirlik açısından önemli bir avantaj olarak değerlendirilmiştir.

Dijital dönüşüm sürecinde ise üretim, tarım ve hizmet sektörlerinde veri temelli yönetim modellerinin yaygınlaştığı; yapay zekânın özellikle karar alma süreçlerinde belirleyici hale geldiği vurgulanmıştır. Bu dönüşüm, teknolojinin artık yalnızca bir araç değil, ekonomik rekabetin ve stratejik gücün temel belirleyeni haline geldiğini göstermektedir. Dolayısıyla teknoloji politikalarının yalnızca verimlilik artırıcı değil, aynı zamanda bağımsızlık, güvenlik ve etik boyutlarıyla ele alınması gerektiği anlaşılmaktadır.

3. Sosyokültürel Dinamikler: Demografi, Kentleşme ve Eğitim

Sempozyumun son oturumu İstanbul Kent Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi (İngilizce) Bölüm Başkanı Prof. Dr. Yaşar Onay'ın moderasyonunda Dr. Öğr. Üyesi Apak Kerem Altıntop, Şehir Planlama Uzmanı Nur Kardelen Öztürk ve İstanbul Kent Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hayal Köksal'ın analizleriyle sürdürülmüştür. Bu oturumda demografi, göç, kentleşme ve insani gelişmişliğin birbirini karşılıklı olarak şekillendiren temel dinamikler olduğu ortaya konmuştur.

Türkiye'nin 2030'lara doğru yaşlanan bir nüfus yapısına evrileceği, buna karşılık göç hareketlerinin artarak devam edeceği öngörülmektedir. Göçün bir kriz değil, yönetim kapasitesiyle doğrudan ilişkili bir olgu olduğu; bu nedenle reaktif değil proaktif politikaların geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Kentleşme süreçlerinde ise barınma krizinin derinleştiği, mekânsal eşitsizliklerin arttığı ve yeşil alanların hızla azaldığı tespit edilmiştir. Barınmanın temel bir hak olmaktan çıkarak ayrıcalığa dönüşmesi, toplumsal kırılma noktaları artıran kritik bir sorun alanı olarak öne çıkmaktadır. Katılımcı planlama eksikliği, kent yönetiminde temel bir yapısal sorun olarak belirlenmiş; sosyal, çevresel ve kültürel boyutları gözetilen bütüncül bir planlama yaklaşımının gerekliliği ifade edilmiştir. Eğitim alanında yapılan değerlendirmeler, mevcut sistemin nicelikten niteliğe geçiş sürecinde önemli zorluklar yaşadığını ortaya koymaktadır. Ezberci yaklaşımdan analitik düşünceye, bilgi aktarımından yetkinlik geliştirmeye geçiş ihtiyacı vurgulanmış; eğitim sisteminin insan odaklı, bütüncül ve sürdürülebilir bir ekosistem olarak yeniden yapılandırılması gerektiği ifade edilmiştir. 2030 perspektifinde hedeflenen birey profilinin; eleştirel düşünebilen, problem çözebilen, etik değerlere sahip ve yaşam boyu öğrenen bireyler olduğu belirtilmiştir. Eğitimde istikrar, öğretmen niteliği ve dijital dönüşüm, bu hedeflere ulaşmada kritik unsurlar olarak değerlendirilmiştir.

Ortak Analitik Çıkarımlar

Sempozyum genelinde ortaya çıkan bulgular şu temel eksenlerde yoğunlaşmaktadır:

- Küresel sistemde belirsizlik artmakta, öngörü kapasitesi zayıflamaktadır.
- Teknolojik dönüşüm, ekonomik ve toplumsal yapıları eş zamanlı olarak yeniden şekillendirmektedir.
- Demografi, göç ve kentleşme birlikte ele alınması gereken bütünlük süreçlerdir.
- Eğitim sistemi, toplumsal dayanıklılığın ve uzun vadeli kalkınmanın temel belirleyicisidir.
- Türkiye'nin karşı karşıya olduğu sorunlar, aynı zamanda stratejik fırsatlar barındırmaktadır.

Vizyon: 2030 Eşiğinde Türkiye

Sempozyumun bütüncül değerlendirmesi, Beyaz Nokta Gelişim Vakfı Onursal Başkanı Tınaz Titiz tarafından yapılmıştır. Sayın Titiz'in değerlendirmeleri; 2030'un bir hedef yılı değil, kritik bir eşik olduğunu ortaya koymuştur.

Bu eşikte Türkiye için önerilen vizyon şu temel ilkelere dayanmaktadır:

- **Stratejik Sabır ve Dayanıklılık:** Kısa vadeli tepkiler yerine uzun vadeli kapasite inşasına odaklanmak.
- **Yetkin Akıl Üretimi:** Bilim, teknoloji ve eğitim üzerinden karar alma kapasitesini güçlendirmek.
- **Ekosentrik Yaklaşım:** İnsan merkezli kalkınma anlayışından, doğa ile bütünlük sürdürülebilir bir modele geçiş.
- **Kapsayıcı ve Adil Toplum:** Göç, kentleşme ve eğitim politikalarında eşitlik ve insan haklarını temel almak.
- **Çok Boyutlu Strateji:** Dış politika, ekonomi ve teknoloji alanlarında çok yönlü ve esnek bir yaklaşım benimsemek.

Sonuç

“2030'larda Türkiye” Sempozyumu, geleceğin belirsizliklerle dolu ancak aynı zamanda yeniden kurucu fırsatlar barındıran bir dönem olduğunu ortaya koymuştur.

Türkiye'nin bu süreçteki başarısı; yalnızca mevcut sorunlara çözüm üretme kapasitesine değil, aynı zamanda yeni bir düşünme biçimi, yeni bir kalkınma paradigması ve güçlü bir vizyon geliştirme yeteneğine bağlıdır.

Bu bağlamda, 2030'a hazırlık; geleceği öngörmekten çok, onu şekillendirecek kurumsal, entelektüel ve toplumsal kapasiteyi bugünden inşa etme süreci olarak değerlendirilmelidir.